

به نام آن که جان را فکرت آموخت

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی اصفهان
دانشکده پرستاری و مامایی

گروه آموزشی روانپرستاری
شناسنامه درس *Course Syllabus*

عنوان درس: مداخلات روان پرستاری گروهی و خانوادگی شماره درس: ۵۱۳۵۳۱

نوع و تعداد واحد: یک واحد، نظری

دروس پیش نیاز: مداخلات روان پرستاری فردی

فراگیران (رشته، مقطع، ترم): پرستاری، کارشناسی ارشد، ترم ۳ نیمسال تحصیلی: اول ۱۴۰۱-۱۴۰۲

زمان کلاس: چهارشنبه ها ۱۶-۱۴ مکان کلاس: دانشکده پرستاری

مسئول درس: دکتر محمد اکبری زمان حضور در دفتر کار: دوشنبه ها ۱۶-۱۸

شماره تماس: ۰۳۱۳۷۹۲۷۵۶۶

Email : akbari129@yahoo.com

اساتید درس: دکتر محمد اکبری

شرح درس:

این درس دانش و مهارت لازم را برای تعاملات اجتماعی در چهار چوب ارتباطات گروهی خصوصاً حل مشکلات به روش سیستماتیک را در موقعیت های بالینی، آموزشی و مدیریتی افزایش می دهد. هم چنین مداخلات روان پرستاری را در مراقبت از خانواده در دوران های مختلف زندگی و نیز بحران در خانواده با ایجاد یک رابطه موثر با خانواده در سطوح مختلف پیشگیری و در چهارچوب فرایند پرستاری بکار می گیرد.

اهداف کلی:

کسب دانش و اطلاعات در زمینه اصول گروه درمانی و خانواده درمانی بر اساس فرایند پرستاری و با بکارگیری نظریه های روان درمانی در سطوح مختلف پیشگیری در جهت رفع نیازهای مددجویان و ارتقاء سلامت آنها.

اهداف رفتاری:

در انتهای دوره از دانشجویان انتظار می رود قادر باشند :

در پایان درس از دانشجو انتظار می رود:

۱- گروه درمانی و اهداف گروه را تعریف نماید.

۲- تاریخچه گروه درمانی را شرح دهد.

۳- نکات لازم در تشکیل گروه (زمان، مکان و اندازه گروه) را توضیح دهد.

- ۴- تئوری های مربوط به گروه را توضیح دهد.
- ۵- مراحل گروه درمانی (فرایند گروه مرحله آشنایی ، بررسی و مداخلات در گروه) را بیان کند.
- ۶- نقش ها و مسئولیت های رهبر گروه را توضیح دهد.
- ۷- ارتباط در گروه را شرح دهد.
- ۸- عوامل تسهیل کننده در فرایند گروهی، محدودیت های گروه، حل تعارضات درون گروهی، ایجاد درون نگری، خود آگاهی و بینش در گروه را توضیح دهد.
- ۹- مراحل رشد درون گروهی در مددجوی روانی (بستری و سرپایی) را توضیح دهد.
- ۱۰- توان بخشی گروهی و مداخله در گروه های فعالیت های تفریحی ، درمانی ، ورزش و فعالیت درمانی و... را شرح دهد.
- ۱۱- کاربرد گروه درمانی در اختلالات روانی و جایگاه گروه درمانی در روان پرستاری را بیان کند.
- ۱۲- بحث گروهی و آموزش به روش گروهی را توضیح دهد.
- ۱۳- اجرای نمایش در نقش های مختلف به صورت گروهی را شرح دهد.
- ۱۴- تاریخچه خانواده و انواع خانواده را توضیح دهد.
- ۱۵- مراحل تشکیل خانواده، ازدواج، اهمیت ، هدف و شرایط کلی و اختصاصی زوجین و اصول مهارت های تضمین کننده ازدواج موفق را توضیح دهد.
- ۱۶- خانواده به عنوان نظام باز اجتماعی و عوامل موثر داخلی و خارجی بر آن (ساختار عملکرد ، نقش تصمیم گیری، ارتباط عوامل فرهنگی و اجتماعی) و نیز نقش ها و وظایف و عملکرد خانواده را شرح دهد.
- ۱۷- خصوصیات خانواده سالم و مهارت های سالم زیستن در خانواده با استفاده از الگوی Health promotion را توضیح دهد.
- ۱۸- چرخه زندگی خانواده و اهداف روان درمانی خانواده را بر اساس آن شرح دهد.
- ۱۹- تنش و بحران های مختلف در خانواده با تمرکز بر مشکلات کودکان ، نوجوانان ، سالمندان و خشونت های خانوادگی، راهکارهای کاهش تنش و مداخله در بحران را توضیح دهد.

۲۰- خانواده ، نظریه های کلی روانی، خصوصیات درمانگر، موارد استفاده و انواع روش های آن را توضیح

دهد.

۲۱- کاربرد نظریه هایی که بر الگوی رفتاری، ارتباطی، ساختاری، احساسی، سیستمی و اعتقادی خانواده

و نظریه هایی که بر زمینه خانواده را شرح دهد.

۲۲- مراحل روان درمانی خانواده (بررسی، شناخت، درمان و مداخلات پرستاری را شرح دهد.

۲۳- مشکل گشایی در خانواده در سطوح مختلف پیشگیری با تاکید بر حل تضاد و نقش ها در خانواده

Resolution Role Conflict را بیان کند.

۲۴- مداخلات روان پرستاری در خانواده دارای بیمار روانی اضطراب، افسردگی، وابستگی به مو مخدر، الکل

و بیماری های مقاربتی را شرح دهد..

۲۵- خانواده دچار آسیب اجتماعی و توان بخشی خانواده را شرح دهد.

روش تدریس(در جلسات حضوری، آفلاین و جلسات آنلاین به تفکیک):

در جلسات آفلاین: سخنرانی

در جلسات آنلاین: که با هدف رفع اشکال و پرسش و پاسخ برگزار می شوند سخنرانی، پیش سازماندهنده و پرسش و پاسخ خواهد بود.

ابزار مورد نیاز تدریس:

استفاده از پاورپوینت ، فیلم آموزشی و وایت بورد

وظایف فراگیران (در جلسات حضوری، آفلاین و جلسات آنلاین به تفکیک):

۱- مشاهده و مطالعه ی محتواها و منابع آموزشی که در سامانه ی نوید بارگزاری خواهند شد.

۲- یکی از تکالیف اصلی مورد انتظار برای این درس جستجوی یک مقاله انگلیسی از سایت های معتبر نظیر پا بمد و

ترجمه چکیده آن خواهد بود. عنوان مقاله می تواند منطبق بر سرفصل درس و عناوین جلسات کلاسی باشد.

۳- پاسخ به پیام های ارسالی در سامانه ی نوید (آفلاین)

۴- شرکت در جلسه های آنلاین پرسش و پاسخ و پاسخگویی فعال در کلاس (آنلاین)

۵- انجام تحقیق براساس موضوعات تعیین شده

قوانین و مقررات کلاس(در جلسات حضوری، آفلاین و جلسات آنلاین به تفکیک):

- ۱- فراگیران به موقع در همه جلسات حضور داشته باشند.
- ۲- در صورت غیبت غیر مجاز در جلسات ، به ازای هر جلسه نیم نمره کسر میشود و طبق مقررات آموزشی دانشگاه رفتار خواهد شد.
- ۳- تکرار تأخیر در ورود به کلاس غیبت محسوب می شود.
- ۴- در بازه زمانی تعیین شده به محتوای ارائه شده در سامانه ی نوید مراجعه و از مطالب بهره برداری نمایند. پس از پایان بازه زمانی تعیین شده دسترسی به محتوا غیر فعال می شود.
- ۵- در صورت غیبت در جلسه ی امتحان پایان ترم، طبق آئین نامه مربوطه عمل خواهد شد (طبق ماده 14 غیبت غیرموجه به منزله گرفتن نمره صفر در امتحان آن درس خواهد بود و غیبت موجه در امتحان هر درس موجب حذف آن درس خواهد شد).
- ۶- حداکثر 3 روز پس از اعلام نمره در سایت دانشجو می تواند اعتراض خود را نسبت به نمره اعلام کند.
- ۷- نکته مهم : آخرین زمان ارائه تکلیف اصلی درس حاضر(ترجمه چکیده یک مقاله انگلیسی)، آخرین جلسه از کلاس درس خواهد بود.

نحوه ارزشیابی دانشجو و بارم مربوط به هر ارزشیابی:

ردیف	فعالیت	نمره از ۲۰
۱	شرکت و حضور فعال در فضاهای مشارکتی حضور و جلسات آنلاین	۳
۲	تکالیف	۵
۴	آزمون پایان ترم	۱۲
	جمع	۲۰

منابع اصلی و محتوای ضروری یادگیری:

1. Yalom, E. & Leszcz, M. The theory and practice of group psychotherapy. NewYork

(Last Edition)

۲. ثنائی، باقر . روان درمانی و مشاوره گروهی. تهران: نشر چهر ، ۱۳۸۰

۳. پاترسون، ج ل. و همکاران. مهارت های پایه در خانواده درمانی: از مصاحبه اولیه تا خاتمه درمان. ترجمه علی نیلوفری . تهران: انتشارات ارجمند، ۱۳۹۱

۴. گلدنبرگ، ایرنه و گلدنبرگ، هربرت. خانواده درمانی. ترجمه حمیدرضا حسین شاهی برواتی و همکاران، چاپ دهم، تهران: نشر روان،

۱۳۸۹

جدول زمان بندی کلاس

عنوان درس: مداخلات روان پرستاری گروهی و خانوادگی **شماره درس:** ۵۱۳۵۳۱ **نیمسال تمصیلی و سال:** نیمسال اول
۱۴۰۱-۱۴۰۲ (رشته تمصیلی: پرستاری فراگیران: ترم ۳ زمان: چهارشنبه ها اساتید درس: دکتر محمد اکبری

جدول زمان بندی ارائه برنامه درس					
ردیف	تاریخ/ ساعت	عنوان جلسه	نوع جلسه	فعالیت یادگیری	مدرس
۱	۱۴۰۱/۸/۴	آشنایی با شناسنامه درس، تعریف گروه، انواع گروهها، تعریف گروه درمانی، نکاتی در مورد تشکیل گروه درمانی، تاریخچه گروه درمانی، اهداف گروه، ساختار گروه، فرایند گروه	☒ حضوری ☐ آنلاین ☐ آفلاین	ارزشیابی از آموخته‌های دانشجویان	دکتر محمد اکبری
۲	۱۴۰۱/۸/۱۱	نقش ها و مسئولیت های اعضا و رهبر گروه، مراحل رشد و پویایی گروه، عوامل تسهیل کننده در فرآیند گروهی، محدودیت های گروه، حل تعارضات درون گروهی، ایجاد درون گروهی، خودآگاهی و بینش در گروه	☒ حضوری ☐ آنلاین ☐ آفلاین	مرور مباحث، درگیری آموزشی	دکتر محمد اکبری
۳	۱۴۰۱/۸/۱۸	ارتباط در گروه، مراحل رشد درون گروهی در مددجوی روانی، جایگاه گروه درمانی در روان پرستاری، توان بخشی گروهی	☒ حضوری ☐ آنلاین ☐ آفلاین	مشارکت دانشجویان در تدریس	دانشجویان
۴	۱۴۰۱/۸/۲۵	بحث گروهی و آموزش به روش گروهی، مداخله در گروه های فعالیت، ورزشی و تفریحی	☒ حضوری ☐ آنلاین ☐ آفلاین	مشارکت دانشجویان در تدریس	دانشجویان
۵	۱۴۰۱/۹/۲	انواع خانواده، اهداف روان درمانی خانواده و تاریخچه خانواده درمانی، خانواده به عنوان نظام باز اجتماعی و عوامل مؤثر داخلی و خارجی بر آن	☒ حضوری ☐ آنلاین ☐ آفلاین	مشارکت دانشجویان در تدریس	دانشجویان
۶	۱۴۰۱/۹/۹	چرخه زندگی خانواده و مراحل تشکیل خانواده و نقش ها، وظایف و کارکرد خانواده، خانواده سالم و مهارت های سالم زیستن در خانواده با استفاده از الگوی Health promotion	☒ حضوری ☐ آنلاین ☐ آفلاین	مشارکت دانشجویان در تدریس	دانشجویان
۷	۱۴۰۱/۹/۱۶	تعریف روان درمانی خانواده و مراحل آن، نظریه های کلی خانواده درمانی، خصوصیات درمانگر، موارد استفاده و انواع روش های آن، مراحل مشکل گشایی در خانواده در سطوح مختلف پیشگیری با تاکید بر حل تضاد و نقش ها در خانواده	☒ حضوری ☐ آنلاین ☐ آفلاین	مشارکت دانشجویان در تدریس	دانشجویان
۸	۱۴۰۱/۹/۲۳	خشونت های خانوادگی، مداخلات روان پرستاری در خانواده دارای بیماران روانی،	☒ حضوری ☐ آنلاین ☐ آفلاین	مشارکت دانشجویان در تدریس	دانشجویان

			خانواده با تمرکز بر بیماری های روانی، مداخله در خانواده با تمرکز بر اختلالات روانی، خانواده دچار آسیب اجتماعی و توانبخشی خانواده		
--	--	--	---	--	--

تاریخ امتحان پایان ترم: بر اساس تقویم آموزش